

NOU2009:22

Det du gjør, gjør det helt

Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge

Rett hjelp til å mestre livet!

Høringsinnspill fra Røyken kommune

Røyken kommune
Gronn, nær og levende

Høring på NOU2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge. Kommentarer fra Røyken kommune.

Røyken kommune oversender her kommentarer til høring på NOU2009:22.

Kommunestyret har i sin handlingsplan for 2010-2013, vedtatt at det skal opprettes et tverrfaglig prosjekt, som inkluderer skoler og barnehager, barnevernet, helsetjeneste, psykisk helse, ppt og slt, vedrørende kvalitetssikring og organisering av tilbudet til barn og unge med sammensatte behov.

Administrasjonen startet arbeidet med dette prosjektet, som nå er godt i gang, 1. semester 2010. Overskriften på forsiden av dette dokumentet, er hentet fra vår visjon; "Røykenmodellen – rett hjelp til å mestre livet". Vi er svært glad for det fokuset dette viktige, og kompliserte, arbeidsområdet nå får, og oppfordrer på det sterkeste til at trykket holdes oppe over tid!

Kommunen er nå i en fase der vi selv utreder og drøfter alle sentrale faktorer innen arbeidsområdet. Det er mye i høringsdokumentet vi har synspunkter på, men på grunn av den fasen prosjektet er i, vil konklusjoner og klare standpunkt foreligge på et senere tidspunkt.

Til utredningen i sin helhet (NOU2009:22), vil vi kun kommentere at mange av situasjonene og problemstillingene som beskrives i teksten er gjenkjennelige. Vi ser at konsekvensene for de barn og unge som har store behov for hjelp, og som ikke får det, eller ikke får riktig hjelp, er store og smertefulle. Derfor er det svært viktig at alt som kan gjøres, blir gjort.

Røyken kommune mener at en rekke av de tiltakene utvalget foreslår, må vurderes grundig, og at det kan være andre løsninger som vil være bedre enn de utvalget har foreslått. På grunn av den prosessen kommunen selv er inne i p.t., må vi imidlertid vente med å uttale oss om dette. Vi har derfor avgrenset vår uttalelse til kun å gjelde kapittelet om økonomiske og administrative konsekvenser.

Vi har på dette tidspunktet følgende kommentarer til **kapittel 7 om økonomiske og administrative konsekvenser**.

7.1 Innledning

Utvalget foreslår ikke endringer i etablerte ansvarsforhold mellom de tre forvaltningsnivåene.

Røyken kommune (sammen med andre kommuner) har nå skrevet under på avtale med Vestre Viken om behandlingslinjen for ad/hd, og mener at dette er en riktig måte å jobbe på. Mye kan forbedres uten omorganiseringer.

Vi erfarer likevel, at i det daglige arbeidet, er samhandlingen mellom de tre forvaltningsnivåene en av de største utfordringene. Konflikter kan dreie seg om flere ting: uenighet om hvem som skal betale for tjenester, ulike faglige vurderinger, forventninger fra profesjonelle utførere som overføres til brukere, men som ikke alltid kan innfris. Det er ofte når disse konfliktene oppstår, at konsekvensene blir aller størst for brukerne.

Vi oppfordrer derfor til at det jobbes videre med dette nasjonalt, og håper samhandlingsreformen også gir resultater for de barn og unge dette gjelder.

Vi ser at trykket på tjenester som omfatter barn og unges psykiske helse er større enn før. En oversikt utarbeidet av tjenesten, viser at barn og unge henvender seg med mange ulike problemer. Vi støtter derfor tanken om et lavterskeltilbud i kommunene innen psykisk helse, gjerne i kombinasjon med andre tjenester som kan tilbys på lavterskelnivå. Vi vil understreke at et slikt tilbud krever større personalressurser, utvidede og tilpassede lokaler og økt kompetanse. Dette vil derfor garantert medføre en ekstra kostnad for kommunene.

Angående samordning av lovverk, støtter vi alt som øker mulighetene for forbygging, tidlig-intervensjon og for rett tiltak til rett tid. Vi forventer at vedtak om eventuell samordning av lovverk vil skje etter grundige vurderinger, og at lovgiver vil bli godt informert om hvilke konsekvenser en slik samordning kan få, og hvilke behov en slik samordning av lovverket skal imøtekomme. *Vi oppfordrer derfor de som skal jobbe med forarbeider og forslag til et slikt lovverk, om å holde tett dialog med kommunene.*

7.2 Nærmere vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser av de enkelte forslagene.

Punkt 7.2.1 omhandler individuell plan og personlig koordinator. Utvalget vurderer her at forslaget i NOU2009:22 vil gi en økning i antall mottakere av individuelle planer, og at endret koordinatorfunksjon vil føre til større behov for ressurser. I høringen refereres til at utvalget også ser at dette vil medføre startkostnader.

Røyken kommune vurderer individuell plan og personlig koordinator som et svært godt verktøy for brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester, og støtter opp om det økte fokuset og satsningen som sentrale myndigheter har på dette.

Vi vil understreke og påpeke, at vi allerede med dagens lovverk ser et sterkt behov for flere personalressurser og økt kompetanse på dette området. En oppgradering av de forpliktelsene en personlig koordinator skal ha, slik utvalget foreslår, vil medføre økte ressursbehov over tid, og ikke kun i en startfase. Dersom en slik endring vedtas, må det derfor tas hensyn til dette i de statlige overføringene til kommunene.

7.2.2 Lavterskeltilbud i kommunene når det gjelder psykisk helse

Utvalget foreslår at det tas inn en bestemmelse i kommunehelsetjenesteloven som tydeliggjør kommunens ansvar for å etablere tjeneste for psykisk helsearbeid i kommunen. Det vises til Folkehelseinstituttets anslag på behov for 1 psykolog pr 700 barn og unge under 18 år for dekke det anslåtte behovet, som vi selvsagt forstår er en faglig vurdering, og ikke en praktisk. Med gjeldende befolkningsstatistikk, vil det si 6-7 psykologstillinger i Røyken kommune, altså en lønnskostnad på mellom 5- og 10 millioner, avhengig av lønnsnivå. Dersom dette krever en helt ny administrativ enhet i kommunene, vil dette selvsagt bli en langt større kostnad. Røyken kommune støtter selvsagt tanken om å oppgradere og forbedre tilbudet innen psykisk helse. Vi oppfordrer imidlertid på det sterkeste om at det tas hensyn til kommunenes økonomiske situasjon, i en eventuell forsterking i lovverket. Vi stiller også spørsmål ved hvordan disse psykologene skal rekrutteres, og hvilket lønnsnivå man ser for seg.

7.2.3 Tidlig innsats

Utvalget foreslår at kommunene gis ansvar for å gjennomføre en generell kartlegging i form av en sjekklister for å identifisere barn og familier med risikofaktorer, og foreslår utvikling av et standardisert og enkelt kartleggingskjema for dette formålet.

Røyken kommune støtter tiltak som kan føre til at kommunen kommer tidlig i kontakt med de barn og unge som har hjelpebehov. Dersom det skal iverksettes kartlegginger utover det som gjøres i dag, må disse koordineres med andre pålagte kartlegginger, og det må gis ressurser for gjennomføring, da nye kartlegginger vil kreve langt større ressurser enn det utvalget antyder. Det må dessuten opprettes tiltak og gis nok ressurser, slik at det som avdekkes i kartleggingene kan følges opp på en måte som gir gode resultater, for eksempel ved at det opprettes sosialkonsulentstillinger ved skolene, og overføres statlige øremerkede midler til dette. Slike stillinger vil kunne gi samfunnsmessige og økonomiske gevinster.

7.4.2 Koordinering av døgnbasert hjelp

Det er gledelig og nødvendig at det i NOU2009:22 rettes fokus på samhandling mellom det statlige barnevernet og spesialisthelsetjenesten om institusjonsplassering av barn og unge. Vi erfarer at noen barn har store hjelpebehov knyttet til både omsorgssituasjon, atferd, psykisk helse og rus. Noen av disse har også tidlige registreringer av straffbare forhold hos politiet. Vi registrerer forslaget om tvisteløsningsorgan som kan løse uenighet mellom det psykiske helsevernet og barneverntjenesten. Vi vil likevel advare mot et system som gjør barn og unge til langvarige klienter i rettslignende systemer, og minner om at et slikt system må fungere i samspill med andre løsningsorienterte arbeidsmåter.

7.2.5 Barnevernloven som rettighetslov

Røyken kommune støtter alle lovendringer som kan sikre at barn og unge får den oppfølgingen de har behov for. Vi vil likevel nok en gang minne om at lovfestede rettigheter vil medføre større behov for ressurser, og at mange kommuner allerede har stramme økonomiske rammer.

7.2.7 Taushetsplikt – utveksling av informasjon som forutsetning for koordinering av tjenestetilbudet

Utvalget foreslår en samlet gjennomgang av rettsoppfatninger og praksis når det gjelder taushetsplikt og opplysningsplikt i de ulike fagmiljøene som arbeider med barn og unge. Røyken kommune ønsker en slik gjennomgang velkommen! Vi kommenterer i den sammenheng, at eksisterende lovverk fungerer godt i alvorlige saker, og at i de fleste tilfeller gis det samtykke til utveksling av informasjon. Lovverket slik det er p.t. er til hinder for å innfri i forhold til intensjonen om forebygging og tidlig-intervensjon. Den er også til hinder for å gjennomføre kartlegginger som ligner beskrivelsen i punkt 7.2.3. En endring av lovverket er ønskelig. Utveksling av informasjon krever i alle tilfelle høy grad av profesjonalitet hos de som skal vurdere hvilken informasjon som skal utveksles, til hvem og til hvilket formål. Dette er derfor kompetanseheving som må pågå kontinuerlig. En endring av lovverket vil kreve ytterligere kompetanseheving på dette feltet.

7.2.9 Henvisningsrett

Utvalget foreslår at ppt, psykologer og helsesøstre gis henvisningsrett til det psykiske helsevernet for barn og unge. Dette vil medføre en endring av arbeidsrutiner, og også dette vil kreve kompetanseheving, og tid for personalet til å gjennomføre henvisninger på en kvalitativt god måte. Røyken kommune er uenig i utvalgets påstand om at dette kun vil medføre små endringer i praksis.

7.3 Samfunnsmessige gevinster

Røyken kommune støtter selvsagt vurderingene av de samfunnsmessige konsekvensene bedre samordning vil gi. Vi vil også legge til, at gevinstene på mikronivå, dvs. for det enkelte barn og unge, og deres familier og nærmeste, har en verdi i seg selv, uavhengig av om gevinsten på makronivå blir mindre enn forventet.

På vegne av Røyken kommune

Helga Tharaldsen

Kommunalsjef oppvekst og utdanning

Susanne Vist

Slt-koordinator og prosjektleder

Snorre Gundersen

Kommunalsjef for helse og sosial